

Wstęp

Przedmiotem analizy będzie psychoterapia w Polsce. Celem opracowania jest przybliżenie zawodu psychoterapeuty i jego obraz w Polsce. Ważna będzie także struktura oferowanej pomocy psychoterapeutycznej czy modalności, w których psychoterapeutki i psychoterapeuci pracują. Analiza będzie prowadzona w obszarze socjologii zdrowia psychicznego, jednak nie będzie odnosiła się do kluczowych dla tego obszaru pytań dotyczących kategorii zdrowia psychicznego, rozumienia zaburzeń psychicznych czy funkcji chorych psychicznie w społeczeństwie. Auguste Comte¹, Émile Durkheim², Talcott Parsons³ oraz Robert Merton⁴ w swoich klasycznych dziełach opisują kategorię zdrowia psychicznego czy choroby psychicznej. Ich rozważania są skoncentrowane wokół takich pojęć i zagadnień, jak norma społeczna, ujmowanie choroby psychicznej w kategoriach moralnych, kategoria konformizmu społecznego, funkcje osób chorych psychicznie w społeczeństwie czy ogólna kategoria socjogenezy chorób psychicznych. Nie jest jednak założeniem niniejszej pracy, jak pisze Monika Frąckowiak-Sochańska, „analiza procesów konstruowania kategorii zdrowia psychicznego oraz choroby i zaburzenia

¹ Szerzej o poglądach Comte'a na kategorię choroby psychicznej w: R. Bastide, *Socjologia chorób psychicznych*, tłum. M.R. Pragłowska, PWN, Warszawa 1972, ss. 41–45.

² E. Durkheim, *Zasady metody socjologicznej*, tłum. J. Szacki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000.

³ T. Parsons, *Struktura społeczna a osobowość*, tłum. A. Bentkowska, PWN, Warszawa 1969.

⁴ R. Merton, *Teoria socjologiczna i struktura społeczna*, tłum. E. Morawska, J. Werstein-Żuławski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.

psychicznego”⁵. Zależy mi na przedstawieniu psychoterapii, jej głównych nurtów, zasad dotyczących funkcjonowania zawodu psychoterapeuty, a także przybliżenie obrazu psychoterapii w Polsce w ostatnim czasie, ze zwróceniem szczególnej uwagi na to, kim są oraz jakimi metodami pracują psychoterapeutki i psychoterapeuci w Polsce.

W celu osiągnięcia założonych celów zostaną opisane trzy podstawowe obszary tematyczne. Pierwszym z nich będzie przybliżenie psychoterapii, sposobu jej działania, a także funkcjonujących w niej współcześnie nurtów. Drugi obszar to uregulowania dotyczące zawodu psychoterapeuty w Polsce. Wprawdzie zawód ten nie jest uregulowany przez akt prawny na poziomie ustawy, ale jest szeroki konsensus środowiska psychoterapeutycznego, w skład którego wchodzi osoby i organizacje pracujące w różnych systemach psychoterapeutycznych oraz reprezentujące różne poglądy na psychoterapię, co do tego, jak powinna być wyszkolona i przygotowana do pracy osoba, która prowadzić może praktykę psychoterapeutyczną, zarówno prywatną, jak i w instytucjach publicznych. W rozdziale drugim omówione zostaną zasady szkolenia do zawodu psychoterapeuty, a także wymogi, które trzeba spełnić, by zostać psychoterapeutą, uzyskać certyfikat psychoterapeuty czy mieć uprawnienia superwizora psychoterapii. Rozdział trzeci to omówienie badań, które są dostępne, w tym takie, których byłem współautorem, które pokazują, kim są psychoterapeuci, gdzie prowadzą swoje praktyki psychoterapeutyczne i jakimi metodami (w jakich modalnościach) pracują.

Według moich ustaleń to pierwsza w polskojęzycznej literaturze przedmiotu próba opisanie populacji polskich psychoterapeutek i psychoterapeutów, zmian w niej zachodzących, uwzględniająca nieliczne badania, które powstały (zostały opublikowane) w ciągu ostatnich pięciu lat.

Chciałbym podziękować Osobom, bez których zaangażowania i przychylności ta publikacja nie powstałaby. Dziękuję prof. UAM dr hab. Aldonie Żurek – Dziekan Wydziału Socjologii UAM, prof. UAM

⁵ M. Frąckowiak-Sochańska, *Społeczne konstruowanie kategorii zdrowia, choroby i zaburzenia psychicznego w społeczeństwie późnej nowoczesności*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2019, s. 13.

dr. hab. Piotrowi Jabkowskiemu – Prodziekanowi Wydziału Socjologii UAM, prof. UAM Monice Oliwie-Ciesielskiej – Kierownikowi Zakładu Badań Problemów Społecznych i Pracy Socjalnej na Wydziale Socjologii UAM, dr hab. Monice Frąckowiak-Sochańskiej – Współautorce badań na temat psychoterapeutek i psychoterapeutów, prof. CDV dr hab. Urszuli Kluczyńskiej – Recenzentce, a także Pani Klaudii Kulmińskiej odpowiedzialnej za redakcję tekstu. Podziękowania kieruję też do wspierających mnie podczas pisania tekstu: Pani Mariki Krysiak, Sylwii Adamiak, Agaty Cioczek, Barbary Chwieralskiej, Agnieszki Pawłowskiej, Pawła Rybackiego i Żony – Hanny Hermanowskiej.